

TAŠOVICE, okr. Karlovy Vary, Karlovarský kraj

Raně středověké hradiště Starý Loket

9.–10. století

Význam: Skalní suk nad Ohří představoval již v pravěku významný bod na dálkové komunikaci směřující od západu do nitra Čech. V raném středověku byl patrně centrem osídlení karlovarské pánve.

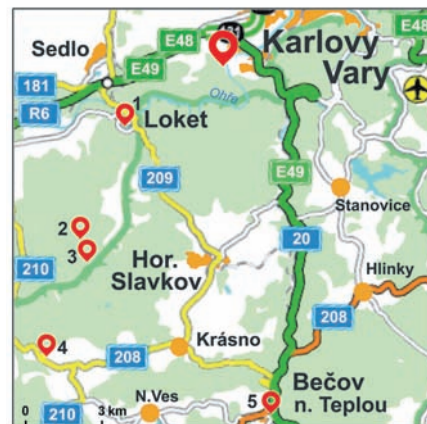
Historie: Území Čech nabízí kvůli příhraničním horám jen málo přirozených přístupů, díky čemuž můžeme v českém pohraničí již od pravěku studovat několik tzv. kontaktních regionů – např. Domažlicko, Labskou průrvu či právě oblast Horního Poohří. Spojuje je několik společných znaků: poloha na dlouhodobě užívané nadregionální komunikaci, relativně příhodné sídelní podmínky v rámci méně úrodných horských a podhorských regionů a pestrý, někdy zcela unikátní vývoj, který odráží kulturní výměnu mezi rozličnými oblastmi.

Centrem jednoho z podobných uzlových bodů v kraji Horního Poohří byl žulový masiv v místech, kde Ohře vytéká z úzkého kaňonu mezi Slavkovským lesem a Krušnými horami na jihozápadním okraji Karlových Varů, na samotném západě karlovarské pánve. Lokalitu zkoumali nejprve němečtí vlastivědní badatelé, a krátce po druhé světové válce potom především F. Prošek a A. Knor, kteří zde rozpoznali osídlení ze dvou zcela různých období minulosti lidstva.

Nejstarší doklady pobytu člověka, podstatně předcházející raně středověkému *hradišti, představují nálezy z období mezolitu. Z této doby pocházelo zahloubené obydlí s pozoruhodnou kolekcí kamenných nástrojů, jejichž materiál reprezentuje široké spektrum surovin prakticky z celých Čech i sousedních regionů, a dobře tak koresponduje s vysokým komu-

↑ Pohled z lokality do kaňonu řeky Ohře, která představovala osu jedné z komunikací směřujících v minulosti do Čech. Strategická úloha tašovického hradiště je ze snímku zřejmá. Foto Z. Kačerová, 2014.

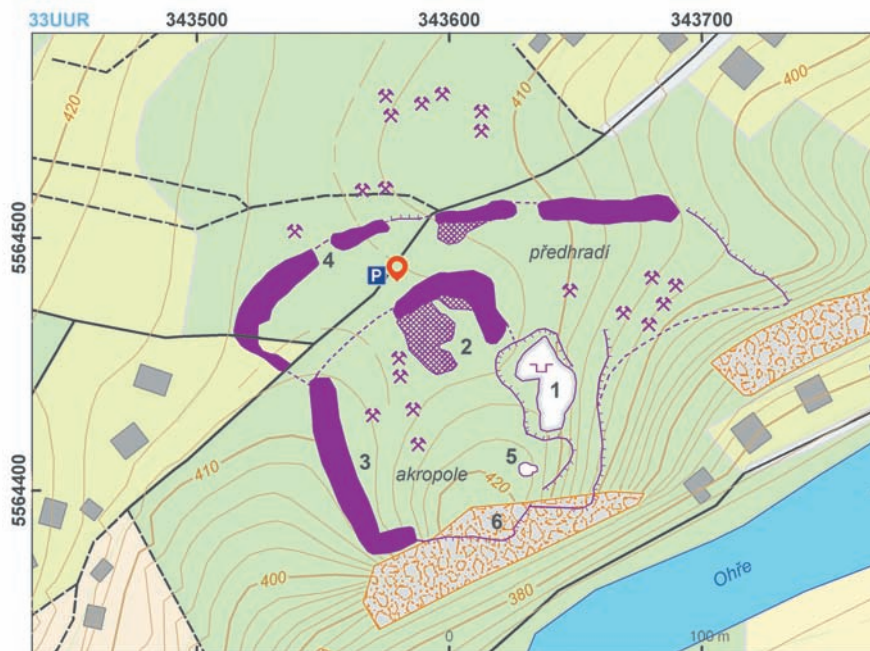
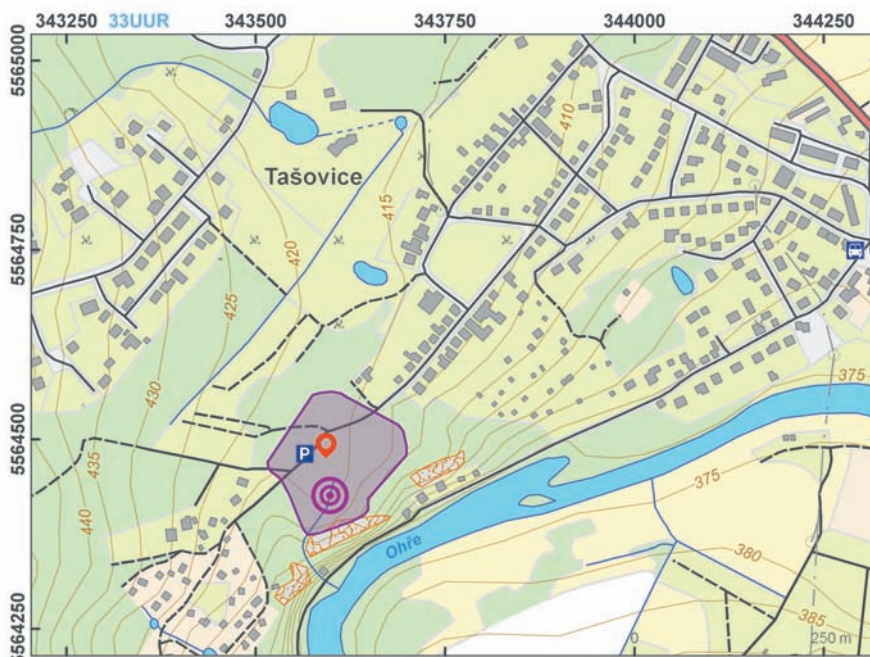
□ Plán lokality zaměřil J. Hasil; k zobrazení využity podklady F. Prekopa (NPÚ ÚOP Loket).

nikačním potenciálem kraje. Původ kamenné suroviny, užívané pro výrobu nástrojů, může být zpravidla velmi přesně geograficky vymezen, což i pro velmi staré periody pravěku umožňuje studovat dálkové kontakty, výměnu a strukturu tehdejší společnosti (vyvázání některých členů komunity ze zemědělské činnosti a jejich specializaci na dobývání, úpravu a distribuci kamenné suroviny).

Druhá zjištěná fáze osídlení spadá do raného středověku, rámcově do 9. století. Tehdy byla tato v krajině dominantní poloha opevněna dvojitým pásem dřevohlinité hradby (viz *opevnění dřevohlinité) s *čelní kamennou plentou, který uzavíral areál o rozloze přibližně 2,4 ha. K lokalitě se nevztahuje žádné písemné svědectví. Z obecného historického a geografického kontextu lze usuzovat, že hradiště mělo střežit západní přístup do karlovarské pánve, pozdější tzv. sedlecké provincie přemyslovského státu, jejíž centra jsou hledána jednak v nedalekém Lokti, a především kdesi na katastru blízkého Sedlce u Karlových Varů. Tam se pravděpodobně nacházelo také mladší hradiště, které v 10.–12. století vystřídalo v úloze regionálního centra hradiště tašovické; patrně jej však bezesbýtku zničila těžba kamene, než mohlo být archeologicky rozpoznáno a prozkoumáno.

Popis: Plocha tašovického hradiště je dnes dobře dostupná a porostlá jen velmi řídkým smíšeným lesem. Relikty opevnění i vnitřní plocha byly těžce poškozeny novodobou těžbou písku a kamene, cestami, pěšinami i amatérskou archeologickou aktivitou, takže areál je pokryt celou řadou povrchových útvarů, které na první pohled znesnadňují orientaci v terénu.

Archeologický atlas Čech

Vybrané památky od pravěku do 20. století

Archaeological Atlas of Bohemia

Selected sites from prehistory to the 20th century

Martin Kuna

a kolektiv:

Alžběta Danielisová, Dagmar Dreslerová, Jan Hasil,
Josef Hložek, Michaela Langová, Jan Mařík,
David Novák, Čeněk Číšecký, Zuzana Kačerová,
Eva Čepeláková, Judita Korteová, Dana Křivánková,
Petra Maříková Vlčková, Zdeněk Mazač, Jitka Říhová

Překlad resumé David J. Gaul

Revize překladu Zuzana Maritzová, Petra Maříková Vlčková

Vydal

Archeologický ústav AV ČR, Praha, v. v. i.,

Letenská 4, 118 01 Praha 1

a

Nakladatelství Academia, Středisko společných činností

AV ČR, v. v. i., Vodičkova 40, 110 00 Praha 1,

s podporou programu NAKI Ministerstva kultury ČR

Redakce neperiodických tisků

(Archeologický ústav AV ČR, Praha) Filip Laval

Fotografie na obálce Zuzana Kačerová

Logo AMČR Petr Kincl

Obálka, grafická úprava, sazba a zlom Zdeněk Mazač

Tisk Těšínská tiskárna, a.s.,

Štefánikova 1828/2, 737 01 Český Těšín

Vydání druhé, 2015

Ediční číslo 11779

ISBN 978-80-87365-82-3 (Archeologický ústav AV ČR, Praha)

ISBN 978-80-200-2526-5 (Academia)

Objednávky – Orders – Bestellungen:

Archeologický ústav AV ČR, Praha, v. v. i.,

Letenská 4, 118 01 Praha 1, Česká republika

Fax: +420 257532288, knihovna@arup.cas.cz

Knihu můžete zakoupit v síti knihkupectví Academia,

na www.academiaknihy.cz nebo v knihovně

Archeologického ústavu AV ČR v Praze.